

Հոդված 344. Կամերալ (ներքին) հարկային ուսումնասիրությունները

1. Կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության նպատակն է հարկային մարմին ներկայացված հարկային հաշվարկների և հարկային մարմին ներկայացված տեղեկությունների կամ տեղեկությունների, ինչպես նաև հարկային մարմնին հայտնի դարձած այլ տեղեկությունների ուսումնասիրության և վերլուծության միջոցով պարզել՝

1) հարկերի հաշվարկման ճշտությունը.

2) միևնույն հարկային հաշվարկում առկա համադրելի ցուցանիշների և տվյալների համապատասխանությունը.

3) նույն հարկ վճարողի կողմից հարկային մարմին ներկայացված՝ տարբեր հարկային հաշվարկների համադրելի ցուցանիշների ու տվյալների համապատասխանությունը.

4) հարկային հաշվարկներով և հարկային մարմին ներկայացված տեղեկությունների համեմատությամբ համադրելի ցուցանիշների ու տվյալների համապատասխանությունը.

5) հարկ վճարողի կողմից հարկման համակարգերի (այդ թվում՝ հատուկ) ընտրության համապատասխանությունը հարկային մարմնին հսկողության լիազորություններ վերապահող իրավական ակտերի պահանջներին.

6) հարկային մարմնին հսկողության լիազորություններ վերապահող իրավական ակտերի պահանջների հնարավոր խախտումները:

2. Կամերալ (ներքին) ուսումնասիրություններն անցկացվում են բացառապես հարկային մարմնում՝ հարկային մարմնի սահմանած կարգով: Կամերալ (ներքին) ուսումնասիրություններն անցկացվում են առանց հարկ վճարողին և հարկ վճարողների այցելության ու լրացուցիչ փաստաթղթեր ներկայացնելու պահանջի:

3. Կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արդյունքում անճշտություններ, անհամապատասխանություններ և (կամ) խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում կազմվում է հարկային մարմնի սահմանած ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրություն, որտեղ նշվում են՝

1) արձանագրության համարը, կազմելու ամիսը, ամսաթիվը, տարին.

2) ուսումնասիրություն իրականացրած պաշտոնատար անձի (անձանց) պաշտոնը, անունը, ազգանունը.

3) հարկ վճարողի լրիվ անվանումը և ՀՎՀՀ-ն.

4) հարկերը և համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանը (ժամանակաշրջանները), որի (որոնց) ուսումնասիրության արդյունքում հայտնաբերվել է անճշտություն, անհամապատասխանություն և (կամ) խախտում.

5) հարկային մարմնին հսկողության լիազորություններ վերապահող իրավական ակտերի պահանջների խախտումները (կամ հնարավոր խախտումները), դրանց նկարագիրը:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված դեպքում կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արդյունքների արձանագրությունը դրա կազմելու օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում հարկ վճարողին ներկայացվում է էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով և հանձնված է համարվում հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու օրվան հաջորդող հինգերորդ օրվանից:

5. Հարկ վճարողը ոչ ուշ, քան սույն հոդվածի 4-րդ մասում նշված՝ արձանագրությունը հանձնված համարվելու օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում՝

1) արձանագրված անճշտությունների, անհամապատասխանությունների և (կամ) խախտումների հետ համաձայնելու դեպքում սահմանված կարգով ներկայացնում է հարկային հաշվարկներ (այդ թվում՝ ճշտված).

2) արձանագրված անճշտությունների, անհամապատասխանությունների և (կամ) խախտումների հետ չհամաձայնելու դեպքում հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի միջոցով հարկային մարմին է ներկայացնում իր առարկությունները, որոնք հարկային մարմինն օգտագործում է հարկային հսկողության ընթացքում:

6. (մասն ուժը կորցրել է 04.03.22 ՀՕ-55-Ն)

7. (մասն ուժը կորցրել է 04.03.22 ՀՕ-55-Ն)

(344-րդ հոդվածը փոփ., խմբ., լրաց. 04.03.22 ՀՕ-55-Ն)

Հոդված 349.1. Թեմատիկ ուսումնասիրությունը

1. Հարկի (վճարի) հաշվարկման ճշտության ուսումնասիրության նպատակով հարկային մարմինը հարկ վճարողի մոտ կարող է իրականացնել թեմատիկ ուսումնասիրություն:

2. Թեմատիկ ուսումնասիրության իրականացման համար հիմք կարող են հանդիսանալ հարկային մարմնի իրականացրած բացառապես կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության՝ ~~հաստատապես հայտնի~~ հարկվող գործարքների վերաբերյալ արդյունքները, որոնց մասին հարկ վճարողը նախապես ծանուցվել է էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով, սակայն ծանուցման օրվան հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի միջոցով հարկային հաշվարկներ (այդ թվում՝ ճշտված) կամ խախտումների առկայության վերաբերյալ հիմնավոր առարկություններ չի ներկայացրել:

3. Թեմատիկ ուսումնասիրություններն իրականացվում են Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 6-րդ մասին համապատասխան տրված հանձնարարագրի հիման վրա, ~~որը կարող է հրապարակվել ոչ ավելի, քան յուրաքանչյուր հարկային տարվա ընթացքում մեկ անգամ~~: Թեմատիկ ուսումնասիրության հանձնարարագրում, բացի Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված տվյալներից, պարտադիր նշվում են նաև՝

1) հարկային մարմնի իրականացրած կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արձանագրության համարը և ամսաթիվը, արձանագրության՝ հարկ վճարողին ծանուցման ամսաթիվը.

2) հարկային մարմնի իրականացրած կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արդյունքներին վերաբերելի՝ ուսումնասիրության ենթակա հաշվետու ժամանակաշրջանները: Ընդ որում, ուսումնասիրության հանձնարարագրում չեն կարող ընդգրկվել՝

ա. հարկային մարմնի իրականացրած կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արդյունքներին չվերաբերող հարկատեսակներ և հաշվետու ժամանակաշրջաններ,

բ. համալիր հարկային ստուգման ենթարկված հաշվետու ժամանակաշրջաններ,

գ. համալիր հարկային ստուգման ընթացքում գտնվող կամ տվյալ տարվա ստուգումների ծրագրում ներառված հարկ վճարողների մոտ ստուգման ենթակա հաշվետու ժամանակաշրջաններ, ~~դ. Օրենսգրքի 348-րդ հոդվածով սահմանված կարգով ուսումնասիրված հաշվետու ժամանակաշրջաններ~~:

4. Հարկ վճարողի մոտ սույն հոդվածով սահմանված յուրաքանչյուր ուսումնասիրության ժամկետն ուսումնասիրության հանձնարարագրով կարող է սահմանվել ոչ ավելի, քան 10 անընդմեջ աշխատանքային օր: Անհրաժեշտության դեպքում ուսումնասիրություն իրականացնող պաշտոնատար անձի (անձանց) գրավոր զեկուցագրի հիման վրա հանձնարարագիր տվող պաշտոնատար անձի հրամանով սույն մասում նշված ժամկետը կարող է երկարաձգվել մինչև հինգ անընդմեջ աշխատանքային օրով: Թեմատիկ ուսումնասիրության ժամկետի երկարաձգման մասին հրամանի էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացված կամ տեսաներածված տարբերակը էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով ներկայացվում է հարկ վճարողին ոչ ուշ, քան հանձնարարագրում նշված ուսումնասիրության ժամկետի ավարտի օրը:

5. Թեմատիկ ուսումնասիրության հանձնարարագիրն ուսումնասիրությունը փաստացի սկսելու օրը ծանոթացման է ներկայացվում էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով:

6. Թեմատիկ ուսումնասիրության ընթացքը Օրենսգրքի 341-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված հիմքերի առկայության դեպքում հանձնարարագիր տվող պաշտոնատար անձի հրամանով կարող է կասեցվել նույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով սահմանված ժամկետներով: Թեմատիկ ուսումնասիրության ընթացքի կասեցումը, կասեցման ժամկետի երկարաձգումը, կասեցված ուսումնասիրության վերսկսելը կատարվում են Օրենսգրքի 341-րդ հոդվածով հարկային ստուգումների համար սահմանված կարգով ու ժամկետներում:

7. Ուսումնասիրության արդյունքում Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված ժամկետներում ու կարգով կազմվում և հարկ վճարողին է ներկայացվում նույն հոդվածի 14-րդ մասով սահմանված ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծը: Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված կարգով ու ժամկետներում կազմվում և հարկ վճարողին է ներկայացվում ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը: Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 14-րդ մասի 10-րդ կետով սահմանված դրույթներն արձանագրությունում (նախագծում) ներառվում են միայն նույն հոդվածի 5-րդ մասի 8-րդ կետով սահմանված դեպքում: Ընդ որում, ուսումնասիրության արդյունքում ի հայտ եկած հնարավոր խախտումները չհաստատվելու և (կամ) ուսումնասիրության ընթացքում կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արդյունքներին վերաբերելի հարկային հաշվարկներ (այդ թվում՝ ճշտված) ներկայացվելու դեպքում ուսումնասիրության արձանագրության մեջ պարզաբանվում են համապատասխան ռիսկերի չհաստատման պատճառները և (կամ) նշվում են տեղեկություններ ներկայացված հարկային հաշվարկների (այդ թվում՝ ճշտված) վերաբերյալ:

(349.1-ին հոդվածը լրաց. 04.03.22 ՀՕ-55-Ն)